

ORD 2023

AMSTERDAM 5-7 JULI

KANS OP BALANS

Versterking van de impact van onderzoek op onderwijsbeleid

VOR VERENIGING VOOR
ONDERWIJS RESEARCH

NRO
NATIONAAL REGIEORGAAN
ONDERWIJS ONDERZOEK

NRO

NATIONAAL REGIEORGAAN
ONDERWIJS ONDERZOEK

Divisie spotlightsessie B&O en O&S

6 juli 2023, 15:45-17:15 uur

ORD, Amsterdam, ruimte C3.02

NATIONAAL REGIEORGAAN
ONDERWIJSONDERZOEK

Agenda

1. Voorstellen
2. Mentimeter – 5 stellingen
3. Doelen van de sessie
4. Presentatie verkenning ‘Kennisingrediënten voor onderwijsbeleid’
5. Uitwisseling ervaringen co-creatie
6. Paneldiscussie
7. Vervolg
8. Afsluiting

NRO

NATIONAAL REGIEORGaan
ONDERWIJS ONDERZOEK

1. Voorstellen

Femke Geijssel

Academic director & associate professor, TIAS

Eddie Denessen

Hoogleraar Onderwijs en Sociale Ongelijkheid, RU /
Bestuurslid VOR

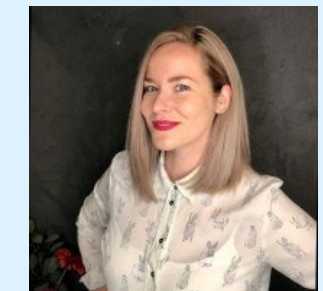
Ib Waterreus

Strategisch adviseur, OCW directie kennis

Lisa Sipma

Adviseur beleid en kennisdeling, NRO

2. Mentimeter – 5 stellingen

Ga naar

www.menti.com

Voer de code in

4236 1451

NRO

NATIONAAL REGIEORGAAN
ONDERWIJSONDERZOEK

3. Doelen van de sessie

Aan het einde van de sessie hebben jullie:

- 1) Gereflecteerd op de weerbarstige relatie tussen onderzoek en beleid;
- 2) Begrip gekregen voor de rol van onderzoeker en de rol van beleidsmaker
- 3) Kennis genomen van verschillende perspectieven van organisaties in onderzoek en beleid van onderwijs;
- 4) Inspiratie opgedaan om in de eigen dagelijkse praktijk te zoeken naar een versterking impact van onderzoek op beleid.

**NATIONAAL REGIEORGAAN
ONDERWIJSONDERZOEK**

NRO

NATIONAAL REGIEORGaan
ONDERWIJS ONDERZOEK

4. Presentatie verkenning ‘Kennisingrediënten voor onderwijsbeleid’

NATIONAAL REGIEORGAAN
ONDERWIJSONDERZOEK

4.1 Opdracht verkenning

- Aanleiding: veel kennis en rapporten over impact op de onderwijspraktijk, maar minder voor beleid.
- Kennis voor praktijk om professionalisering en onderwijsverbetering te stimuleren: evidence-informed werken
- Kennis voor beleid om te komen tot beter onderbouwd beleid met meer impact op onderwijs (en 'practice what you preach')
- Verkenning naar de mogelijkheden om de impact van onderzoek op onderwijsbeleid te versterken en de rol van het NRO daarbij

NRO

NATIONAAL REGIEORGAAN
ONDERWIJSONDERZOEK

4.2 Opdracht verkenning

- Kennis over onderwijsbeleid (op micro, meso en macroniveau: school, bestuur en stelsel), maar focus op landelijk niveau (beleid en politiek)
- Werkwijze: deskresearch en gesprekken met meer dan 80 betrokkenen en experts (beleidsmedewerkers, onderzoekers en kennismakelaars)
- Rapport resulteert in analyse van knelpunten en presentatie van oplossingsrichtingen voor beleid, wetenschap en het NRO
- Daarnaast: Pilot met themapagina's voor beleid in het hoger onderwijs (op verzoek van OCW)

4.3 Rapport Kennisingrediënten voor onderwijsbeleid

NRO

NATIONAAL REGIEORGAAN
ONDERWIJSONDERZOEK

4.4 Knelpunten bij kennis voor onderwijsbeleid

- Weinig tijd en incentives beleidsmakers voor kennisbenutting
- Beperkt beleidsgeheugen, ontbreken kennisgeoriënteerde cultuur
- Ontbreken van opleidingsstructuur voor beleidsmakers; zorgen over onderwijsspecifieke bestuurs- en beleidskundige kennis
- Gebrek aan systematische ontsluiting en synthese van kennis als basis voor beleidsvorming en besluitvorming

Knelpunten voor groot deel vergelijkbaar met praktijk, maar ook verschillen:

- Complexiteit beleidsproces, verschillende soorten kennis relevant
- Belang timing
- Beperkt aantal actoren biedt wel meer mogelijkheden voor directe interactie en maatwerk

Knelpunten bij onderzoek:

- Weinig incentives bij wetenschap voor beleidsrelevant onderzoek
- Wel steeds meer co-creatie met praktijk maar niet met beleid
- Weinig focus en massa in onderzoek voor beleid

NRO

NATIONAAL REGIEORGAAN
ONDERWIJSONDERZOEK

4.5 Oplossingsrichtingen voor beleid en wetenschap

	Oplossingsrichting beleid en politiek	Oplossingsrichting wetenschap
Vraagarticulatie	Strategische programmering van beleidsgerichte onderzoek: kennisagenda	Ophalen van beleidsrelevante vragen
Kenniscreatie	Meer betrokkenheid bij LT-onderzoek	Meer focus en massa in onderwijs-onderzoek voor beleid: sectorplan, meer beleidsgericht onderwijsonderzoek
Kennisorganisatie	Ontsluiting van kennis op maat: Kennismanagement, kenniskast/projectendatabase	Ontsluiting van kennis op maat: wetenschapscommunicatie, kenniskast/projectendatabase
Kennisdeling	Interactie met onderzoek: kennis-makelaars, netwerkbijeenkomsten	Interactie met beleid: kennis-ambassadeurs, impactbijeenkomsten
Kennisbenutting	Stimuleren kennisgeoriënteerde cultuur: HRM	Stimuleren impactgerichte cultuur: HRM, Erkennen en waarderen
Cyclisch perspectief	Organiseer een kenniscyclus parallel aan de beleidscyclus (bijv. in relatie tot SEA)	Ontwikkel een evaluatiecyclus voor beleidsgericht onderzoek ('Science for Policy')

4.6 Conclusies

Drie kernelementen voor oplossingen:

1. Timing: op het juiste moment inspringen op ‘policy windows’ met het aanbieden van kennis en het anticiperen op toekomstige beleidsvragen in de onderzoeksprogrammering
2. Maatwerk: niet ‘schieten met hagel’, maar doelgericht stukjes kennis bij de juiste beleidsmakers op tafel leggen
3. Interactie: door in alle stappen van de beleidscyclus contact te organiseren tussen beleid en onderzoek:
“Kennisoverdrachtsprocessen zijn processen van betekenisuitwisseling. Interactie leidt tot kenniscreatieprocessen: kennismaken met elkaar leidt tot het maken van kennis” (Wierdsma & Swieringa, 2017, p. 96).

NATIONAAL REGIEORGAAN
ONDERWIJSONDERZOEK

4.7 Oplossingsrichting: co-creatie

- De drie kernelementen voor oplossingen worden verbonden in het middel co-creatie
- Veel verschillende definities en opvattingen over de term

Elementen van co-creatie

- Problematisering als startpunt;
- Geen blauwdruk, maar een plan op hoofdlijnen, een koers en spelregels over onderlinge interactie;
- Het gaat over het gewenste gedrag: wie moet wat, wanneer anders doen?;
- Belangrijke voorwaarde voor co-creatie: onafhankelijkheid en rolzuiverheid;
- Lerend proces: wat kunnen we leren van de afgelopen periode? Welke bijstellingen lijken verstandig gezien de ambitie en mogelijkheden?

NATIONAAL REGIEORGAAN
ONDERWIJSONDERZOEK

NRO

NATIONAAL REGIEORGAAN
ONDERWIJSONDERZOEK

5. Uitwisselen ervaringen co-creatie

1. Denk na over een situatie in jouw werkpraktijk waarbij sprake was van co-creatie (of een lichtere vorm van interactie) tussen onderzoek en beleid (2 minuten)
2. Deel deze ervaring met degene die naast je zit (5 minuten)
3. Wat valt je op aan de ervaring van de ander in vergelijking tot jouw ervaring? Enkele deelnemers wordt gevraagd het antwoord te delen

6. Paneldiscussie

Marion van Binsbergen, voorzitter
Vereniging voor Beleidsonderzoek (VBO)

Eddie Denessen, bestuurslid Vereniging
voor Onderwijs Research (VOR)

Inge van der Heul, kenniscoördinator
commissie OCW, Tweede Kamer

Quirine van der Hoeven, hoofd K2,
directie Kennis OCW,

Edith Hooge, voorzitter Onderwijsraad

Gerard Baars, directeur NRO

NATIONAAL REGIEORGAAN
ONDERWIJSONDERZOEK

6. Paneldiscussie

Vijf vragen waar het panel op zal reflecteren:

1. Welke knelpunten in de relatie tussen kennis en beleid herken je het sterkst in je eigen praktijk?
2. Vanuit je eigen rol geredeneerd, wat zijn concrete voorbeelden om de verbinding tussen onderzoek en beleid te verbeteren?
3. Welke van de in de verkenning voorgestelde oplossingen zie je als het meest kansrijk vanuit jouw perspectief?
4. Welke mogelijkheden zie je om daar vanuit je eigen rol aan bij te dragen?
5. Bonusvraag: hoe ziet de relatie tussen kennis en beleid er over 10 jaar idealiter uit?

7. Vervolg

1. Neem 1 minuut om na te denken over de belangrijkste take-away message van deze sessie en schrijf deze op een post-it
2. Schrijf op een tweede post-it een tip voor de auteurs van het rapport; als je wilt mag je je naam en organisatie erbij zetten

Op de planning in 2023

- De afronding van de twee themapagina's die in ontwikkeling zijn en het uitzetten van opdrachten voor twee nieuwe themapagina's;
- Het circuleren van het rapport 'Kennisingrediënten voor onderwijsbeleid
- Het opstellen van een langetermijnplanning voor activiteiten in kennisbenutting voor beleid → in lijn met wens tot doorontwikkeling van het NRO tot landelijk kenniscentrum voor praktijk en beleid.

NATIONAAL REGIEORGAAN
ONDERWIJS ONDERZOEK

NRO

NATIONAAL REGIEORGAAN
ONDERWIJS ONDERZOEK

8. Afsluiting

1. Neem een rapport 'Kennisingrediënten voor onderwijsbeleid' mee
2. Schrijf je in voor de nieuwsbrief van het NRO als je op de hoogte wil blijven van nieuwe calls of kennis uit onderzoek. Ga naar: www.nro.nl/nieuwsbrief - geef aan wat je functie is
3. Vind je het leuk om onderzoeksvoorstellen te beoordelen? Dan kun je je aanmelden als lid van een beoordelingscommissie: www.nro.nl/lid-worden-van-een-beoordelingscommissie

Voor vragen en opmerkingen:

l.sipma@nwo.nl